

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

В. о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

 Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

«31» серпня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Сучасні інформаційні війни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітня програма	«Міжнародна інформація та міжнародна комунікація»
Вид дисципліни	Обов'язкова

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«27» серпня 2023 року, протокол № 1

Розробники програми:

Доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Віталій СОЛОВИХ

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «28» серпня 2023 року, № 1

В.о. завідувача кафедри _____ _____ Дмитро МИКОЛЕНКО
(підпис)

Програму погоджено з гарантами освітніх програм

Гарант освітньої програми «**Міжнародна інформація та міжнародна комунікація**» першого (бакалаврського) рівня

_____ _____ Дмитро МИКОЛЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено ^{кафедро-}методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Голова ^{кафедро-}методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

_____ ^{кафедро-} _____ Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(підпис) (ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Сучасні інформаційні війни» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародна комунікація» підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни полягає у наданні базових теоретичних знань для розуміння природи інформаційного протистояння й практичні навички для оцінювання властивостей інформаційних потоків у міжнародних відносинах.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОПП.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни є формування:

загальних компетентностей:

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

спеціальних (фахових) компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місця в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК17. Здатність визначати особливості, характер та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня та налагоджувати міжнародні комунікації між ними.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Основна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-й
Семестр	
5-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
56 год	год.
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання

У результаті вивчення даного курсу здобувач повинен

PH03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

PH04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

PH05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.

PH17. Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проектів.

PH25. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Концептуальні засади інформаційного протиборства за умов воєнного стану

Підходи до визначення сутності інформаційного протиборства/війни. Характерні риси інформаційної війни. Об'єкти інформаційного впливу. Інформаційна зброя. Ознаки ведення інформаційної війни проти держави. Інформаційна війна в доктринах США. Специфіка китайського підходу до ведення інформаційної війни. Психологічні операції як ключовий елемент інформаційного протиборства. Види психологічного впливу. Пропаганда як форма проведення ПсО. Принципи і правила пропагандистського впливу. Пропагандистські методи в інформаційних війнах. Переконання і навіювання в психологічних операціях.

Тема 2. Інструментарій інформаційних війн за умов воєнного стану

Основні характеристики і типологія листівок в інформаційних операціях. Переваги і недоліки листівок як засобу інформаційно-психологічного впливу. Особливості використання газет і брошур в інформаційних операціях. Практика використання друкованих засобів в сучасних інформаційних операціях. Переваги і недоліки радіо як засобу інформаційної війни. Види радіопередач. Вимоги до радіоповідомлень. Переваги і недоліки телебачення в інформаційних операціях. Приклади використання радіо і ТБ в інформаційних війнах сучасності. Характеристика мережі Інтернет як середовища для інформаційного протиборства. Напрями використання мережі Інтернет в інформаційних війнах. Специфіка використання веб-сайтів, е-пошти і соціальних медіа в інформаційному протиборстві.

Тема 3. Дезінформаційні заходи в інформаційних війнах.

Сутність і принципи введення в оману супротивника. Способи введення в оману: камуфляж, імітація (мімікрія), маскування, дезінформування, кондиціонування тощо. Планування заходів введення в обману супротивника. Приклади дезінформаційних заходів в сучасних інформаційних війнах. Сутність і специфіка чуток. Умови виникнення чуток. Особливості поширення чуток. Класифікація чуток як засобу інформаційно-психологічного впливу. Практика використання чуток в інформаційному протиборстві.

ТЕМА 4. Планування інформаційних операцій за умов воєнного стану

Формулювання цілей та задач інформаційної операції. Аналіз цільової аудиторії. Вибір способів і засобів впливу на цільову аудиторію. Розробка концепту пропагандистських матеріалів та плану їх поширення.

Планування заходів безпеки в рамках інформаційних операцій. Аналіз інформаційних операцій супротивника. Способи протидії інформаційним операціям супротивника.

ТЕМА 5. «Кольорові революції» як різновид інформаційної операції

Характерні риси «кольорових революцій». Методи ненасильницької боротьби як основа «кольорових» революцій. Етапи реалізації «кольорової» революції. Інформаційно-пропагандистська діяльність основних учасників. Технології інформаційно-психологічного та психогенного впливу в «кольорових революціях». Наслідки «кольорових революцій». Практика реалізації «кольорових революцій».

ТЕМА 6. «Образ ворога» в інформаційних війнах.

Сутність терміну «образ ворога». Типологія «образу ворога». Причини створення «образу ворога». Способи формування «образу ворога». Приклади створення «образу ворога» в рамках інформаційного протиборства.

ТЕМА 7. Інформаційні операції США і НАТО у 21 столітті.

Інформаційні операції США в Афганістані (2001 р.) та Іраку (2003 р.). Аналіз стратегії інформаційних кампаній США: цілі, інформаційний привід, суб'єкти впливу, цільові аудиторії, ключові повідомлення, методи пропаганди, інструменти впливу, «сценарій» інформаційних операцій, результати. Інформаційна операція країн НАТО проти Лівії 2011 року. Інформаційна операція США та їхніх союзників проти Сирії 2013 року. Порівняльний аналіз способів, методів і засобів ведення інформаційних операцій.

ТЕМА 8. Інформаційні війни на пострадянському просторі.

Інформаційні операції Росії щодо дискредитації політичного керівництва Білорусі. Інформаційне протиборство Росії та Грузії. Особливості російської стратегії ведення інформаційних операцій. Інформаційні операції Росії проти України. Проблеми вироблення стратегії інформаційної протидії з боку України.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	У тому числі				
л		п/с	лаб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Концептуальні засади інформаційного протиборства за умов воєнного стану	15	4	4			7
Тема 2. Інструментарій інформаційних війн за умов воєнного стану	15	4	4			7
Тема 3. Дезінформаційні заходи в інформаційних війнах.	15	4	4			7
ТЕМА 4. Планування інформаційних операцій за умов воєнного стану	15	4	4			7
ТЕМА 5. «Кольорові революції» як різновид інформаційної операції	15	4	4			7
ТЕМА 6. «Образ ворога» в інформаційних війнах.	15	4	4			7
ТЕМА 7. Інформаційні операції США і НАТО у 21 столітті.	15	4	4			7
ТЕМА 8. Інформаційні війни на пострадянському просторі.	15	4	4			7
Разом	120	3 2	32			56

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Концептуальні засади інформаційного протиборства за умов воєнного стану	4
2	Тема 2. Інструментарій інформаційних війн за умов воєнного стану	4
3	Тема 3. Дезінформаційні заходи в інформаційних війнах.	4
4	ТЕМА 4. Планування інформаційних операцій за умов воєнного стану	4
5	ТЕМА 5. «Кольорові революції» як різновид інформаційної операції	4
6	ТЕМА 6. «Образ ворога» в інформаційних війнах.	4
7	ТЕМА 7. Інформаційні операції США і НАТО у 21 столітті.	4

8	ТЕМА 8. Інформаційні війни на пострадянському просторі.	4
	Разом	32

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТА

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Концептуальні засади інформаційного протиборства за умов воєнного стану	7
2	Тема 2. Інструментарій інформаційних війн за умов воєнного стану	7
3	Тема 3. Дезінформаційні заходи в інформаційних війнах.	7
4	ТЕМА 4. Планування інформаційних операцій за умов воєнного стану	7
5	ТЕМА 5. «Кольорові революції» як різновид інформаційної операції	7
6	ТЕМА 6. «Образ ворога» в інформаційних війнах.	7
7	ТЕМА 7. Інформаційні операції США і НАТО у 21 столітті.	7
8	ТЕМА 8. Інформаційні війни на пострадянському просторі.	7
	Разом	56

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання, відповідно до навчального плану, не передбачене.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПІ представлено у табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною

Шифр ПРН (відповідно до ОПІ)	Результати навчання (відповідно до ОПІ)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН03.	Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії	Лекція; пошук джерел інформації (критичний	Оцінювання усних відповідей на практичних

	між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	аналіз, інтерпретація), корегування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація	заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота
PH04.	Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), корегування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота
PH05.	Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), корегування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота
PH17.	Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на	Лекція; пошук джерел інформації (критичний	Оцінювання усних відповідей на практичних

	іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проектів.	аналіз, інтерпретація), корегування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація	заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота
PH25.	Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), корегування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Треба переробити з урахуванням курсової роботи

При вивченні дисципліни застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях, у формі виступів здобувачів при обговоренні питань на проблемних лекціях, у формі тестування, тощо, а також підготовки курсової роботи у вигляді проекту. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення модульної оцінки, при проведенні іспиту і враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на підсумкових заняттях та/або виконанням індивідуальної роботи

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів:

- тестові завдання;
- виконання творчих завдань;

Поточний контроль є складовою системи організації навчального процесу. Завданням поточного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час засвоєння дисципліни.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять, підсумкового контролю за підсумками вивчення дисципліни, підготовки та захисту курсової роботи. Сума балів, які здобувач денної форми навчання може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на підсумкових заняттях.

Оцінка успішності здобувача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума модульних оцінок та балів, отриманих за результатами підсумкового

семестрового контролю. Загальна сума балів модульних і підсумкового семестрового контролю складає 100.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст залікового білета складає три запитання. Оцінювання відповідей на них складає по 15, 15 та 10 балів відповідно.

За бажанням здобувач має можливість обрати тестову форму залікового білета (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії обставин непереборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі GOOGLECLASS в дистанційному курсі «Європейська та євроатлантична інтеграція», режим доступу:

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену в 4 (8) семестрі. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання									Разо м	Екз робот а	Сум а
Т. 1	Т.2	Т. 3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8				
7	7	7	7	8	8	8	8				

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Робота над аналітичними завданнями, індивідуальними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	8
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	3-6
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	1-2

Максимальна сума балів за екзамен складає 60

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і відповідних питань і може аргументовано її доводити термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно
29-34	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.

18-28	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирьохрівневою шкалою оцінювання
90 – 100	Відмінно
70-89	Добре
50-69	Задовільно
1-49	не задовільно

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки : навчальний посібник / за заг. ред. В. О. Жадька ; ред.-упор. : О. І. Харитоненко, Ю. С. Полтавець. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 356 с.

2. Горбулін В. Світова гібридна війна: український фронт. Київ : НІСД, 2017. 496 с.

3. Інформаційна безпека (соціально-правові аспекти): підручник / Остроухой Б. В., Петрик Б. М., Присяжнюк М. М. та ін. ; за заг- ред. Є. Д. Скулиша. Київ : КНТ, 2010. 776 с.

4. Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії : аналіт. доп. Київ : НІСД, 2016. 109 с

5. Історія інформаційно-психологічного протиборства : підруч. / [Я.М.Жарков, Л.Ф.Компанцева, В.В.Остроухов В.М.Петрик, М.М.Присяжнюк, Є.Д.Скулиш] ; за заг. ред. д.ю.н., проф., засл. юриста

України Є.Д.Скулиша. Київ : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. 212 с.

Допоміжна література

Вишняков О. Інформаційна війна з Росією: уроки виживання. URL: fakty.ictv.ua/index/readblog/id/1713.

2. Горбулін В. «Гібридна війна» як ключовий інструмент російської геостратегії реваншу. Дзеркало тижня. № 2. 2015, 23 січня. URL: <http://gazeta.dt.ua/internal/gibridna-viynayak-klyuchoviy-instrumentrosiyskoji-geostrategiyi-revanshu-.html>.

3. Кость С. Журналістика і війна: навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 414 с.

4. Лісовський, П. М. Інформологія: людина і всесвіт: Навч. посіб. / П.М. Лісовський. – Київ : Кондор-Видавництво, 2018. – 152 с.

1. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Захист інформації: міжнародні відносини та політичний консалтинг: навч. посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2022. 312 с.

2. Лісовська Ю.П. Інформаційна безпека України: навчальний посібник / Ю.П. Лісовська. – Київ : Кондор-Видавництво, 2017. – 199 с.

7. Медіакомунікації війни [Текст] : кол. монографія / [О. В. Безручко та ін. ; наук. ред. О. М. Холод]. Київ : Ред. наук. журн. «Соціальні комунікації: теорія і практика», 2016. 232 с.

8. Національна безпека в умовах інформаційних та гібридних війн. Київ : НАДУ, 2019. 380 с.

9. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації. Київ : Спадщина, 2012. 462 с.

10. Почепцов Г. Контроль над розумом. Київ : Києво-Могилянська академія, 2012. 352 с.

11. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології ХХІ століття. Київ : Києво-Могилянська академія, 2017. 257 с.

12. Почепцов Г. Інформаційні війни: тенденції та шляхи розвитку // https://ms.detector.media/ethics/manipulation/informatsiyni_viyni_tendentsii_t_a_shlyakhi_rozvitku/

14. Почепцов Г. Сенси і війни: Україна і Росія в інформаційній і смисловій війнах. Київ : Києво-Могилянська академія, 2016. 312 с.

16. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. Київ : Києво-Могилянська академія, 2016. 502 с.

11. ПЕРЕЛІК ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ПИТАНЬ

1. Підходи до визначення сутності інформаційного протистояння/війни.
2. Характерні риси інформаційної війни.

3. Об'єкти інформаційного впливу.
4. Інформаційна зброя.
5. Ознаки ведення інформаційної війни проти держави.
6. Інформаційна війна в доктринах США.
7. Специфіка китайського підходу до ведення інформаційної війни.
8. Психологічні операції як ключовий елемент інформаційного протиборства. Види психологічного впливу.
9. Пропаганда як форма проведення ІІсО.
10. Принципи і правила пропагандистського впливу.
11. Пропагандистські методи в інформаційних війнах.
12. Переконавання і навіювання в психологічних операціях.
13. Основні характеристики і типологія листівок в інформаційних операціях.
14. Переваги і недоліки листівок як засобу інформаційно-психологічного впливу.
15. Особливості використання газет і брошур в інформаційних операціях.
16. Практика використання друкованих засобів в сучасних інформаційних операціях.
17. Переваги і недоліки радіо як засобу інформаційної війни.
18. Види радіопередач.
19. Вимоги до радіоповідомлень.
20. Переваги і недоліки телебачення в інформаційних операціях.
21. Приклади використання радіо і ТБ в інформаційних війнах сучасності.
22. Характеристика мережі Інтернет як середовища для інформаційного протиборства.
23. Напрями використання мережі Інтернет в інформаційних війнах.
24. Специфіка використання веб-сайтів, е-пошти і соціальних медіа в інформаційному протиборстві.
25. Сутність і принципи введення в оману супротивника.
26. Способи введення в оману: камуфляж, імітація (мімікрія), маскування, дезінформування, кондиціювання тощо.
27. Планування заходів введення в обману супротивника.
28. Приклади дезінформаційних заходів в сучасних інформаційних війнах.
29. Сутність і специфіка чуток.
30. Умови виникнення чуток.
31. Особливості поширення чуток.
32. Класифікація чуток як засобу інформаційно-психологічного впливу.
33. Практика використання чуток в інформаційному протиборстві.
34. Формулювання цілей та задач інформаційної операції.
35. Аналіз цільової аудиторії.

36. Вибір способів і засобів впливу на цільову аудиторію.
37. Розробка концепту пропагандистських матеріалів та плану їх поширення.
38. Планування заходів безпеки в рамках інформаційних операцій.
39. Аналіз інформаційних операцій супротивника.
40. Способи протидії інформаційним операціям супротивника.
41. Характерні риси «кольорових революцій».
42. Методи ненасильницької боротьби як основа «кольорових» революцій.
43. Етапи реалізації «кольорової» революції.
44. Інформаційно-пропагандистська діяльність основних учасників.
45. Технології інформаційно-психологічного та психогенного впливу в «кольорових революціях».
46. Наслідки «кольорових революцій».
47. Практика реалізації «кольорових революцій».
48. Сутність терміну «образ ворога».
49. Типологія «образу ворога».
50. Причини створення «образу ворога».
51. Способи формування «образу ворога».
52. Приклади створення «образу ворога» в рамках інформаційного протиборства.
53. Інформаційні операції США в Афганістані (2001 р.) та Іраку (2003 р.).
54. Аналіз стратегії інформаційних кампаній США: цілі, інформаційний привід, суб'єкти впливу, цільові аудиторії, ключові повідомлення, методи пропаганди, інструменти впливу, «сценарій» інформаційних операцій, результати.
55. Інформаційна операція країн НАТО проти Лівії 2011 року.
56. Інформаційна операція США та їхніх союзників проти Сирії 2013 року.
57. Порівняльний аналіз способів, методів і засобів ведення інформаційних операцій.
58. Інформаційні операції Росії щодо дискредитації політичного керівництва Білорусі.
59. Інформаційне протиборство Росії та Грузії.
60. Особливості російської стратегії ведення інформаційних операцій.
61. Інформаційні операції Росії проти України.
62. Проблеми вироблення стратегії інформаційної протидії з боку України.

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ (В

ТОМУ ЧИСЛІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ ЧЕРЕЗ ПАНДЕМІЮ)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі GOOGLCLASS або Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Європейська та євроатлантична інтеграція».